

Obsah

Lexikální část – okruhy: „zahrada a sad“, „živočišstvo“, „les a rostlinstvo“, „krajina“, „čas a počasí“, „vesnice dříve a nyní“, „zábavy a zvyky“

Předmluva	5
Obsah	7
ÚVODNÍ ČÁST	11
1. Základní údaje o Českém jazykovém atlase	11
1.1. Přímý terénní výzkum	11
1.2. Síť zkoumaných lokalit	11
1.3. Výzkumný program	12
1.4. Konfrontace tří jazykových vrstev	12
2. Seznam zkoumaných obcí	13
2.1. Venkovské lokality	13
I. Podkladová mapa sítě zkoumaných bodů	s. 15
II. Pomocná orientační mapa	s. 17
2.2. Městské lokality	18
2.3. Nemapované zahraniční lokality	19
3. Uspořádání komentářů a map	20
3.1. Formy jazykových map	20
3.2. Uspořádání mapových položek	20
3.3. Významové okruhy druhého svazku	20
4. Grafická stránka jazykových map	21
4.1. Grafické prostředky syntetizujícího zobrazení	21
4.2. Významová stránka grafických prostředků	21
4.3. Legenda	22
5. Komentáře	23
5.0. Celkové zaměření a záhlaví	23
5.1. Soupis zachycených podob	23
5.2. Vymezení sledovaného významu a výsledky výzkumu	24
5.3. Jazykovězeměpisná situace	25
5.4. Charakteristika mapovaných výrazů	25
5.5. Doklady ze zahraničních obcí	26
5.6. Odkazy na jazykové atlasy	27
5.7. Doplnění sémanticky blízkou a kartograficky neřešenou položkou	27
6. Pravidelné regionální obměny	29
6.1. Seznam vokalických a konsonantických jevů	30
6.2. Abecední seznam podtržených hlásek	31
6.3. Soupis izoglos na mapách	32
PRO mapa A	s. 33
PRO mapa B	s. 35
PRO mapa C	s. 37
PRO mapa D	s. 39
PRO mapa E a F	s. 41
KOMENTÁŘE A MAPY	43
Vysvětlivky k jazykovým mapám	45
1 šeřík – mapa s. 47	46
2 angrešt – mapa s. 49	48
3 třešně – mapa s. 53	51
4 švestka – mapa s. 53	52
5 bouchoř – mapa s. 55	54

6	chumáč ovoce – <i>mapa s. 59</i>	58	71	modřín – <i>mapa s. 185</i>	184
7/229.2	pecka – <i>mapa s. 477</i>	62	72	spadané suché jehličí – <i>mapa s. 187</i>	186
8	štěpovat (strom) – <i>mapa s. 63</i>	62	73	šiška – <i>mapa s. 191</i>	189
9	bubák (uschlý zbytek květu na spodu jablka) – <i>mapa s. 65</i>	64	74	kůra – <i>mapa s. 191</i>	190
10	slupka – <i>mapa s. 67</i>	66	75	chvojí – <i>mapa s. 193</i>	192
11	ohryzek – <i>mapa s. 69</i>	68	76	větev – <i>mapa s. 195</i>	194
12	třást – <i>mapa s. 71</i>	70	77	kmen – <i>mapa s. 197</i>	198
13	sklízet ovoce – <i>mapa s. 73</i>	72	78	jmelí – <i>mapa s. 199</i>	200
14	dýně – <i>mapa s. 73</i>	74	79	suchý strom – <i>mapa s. 201</i>	202
15	sazenice (i kolektivum) – <i>mapa s. 75</i>	76	80	kácet stromy – <i>mapa s. 203</i>	204
16	kropicí konev – <i>mapa s. 79</i>	77	81	piliny – <i>mapa s. 205</i>	206
17	lístek, lísteček – <i>mapa s. 81</i>	78	82	dřevařská palice – <i>mapa s. 205</i>	208
18	ujmout se – <i>mapa s. 81</i>	80	83	dobývat pařezy – <i>mapa s. 207</i>	208
19	kapusta – <i>mapa s. 83</i>	80	84	pařez – <i>mapa s. 211</i>	209
20	košťál – <i>mapa s. 83</i>	82	85	keř – <i>mapa s. 211</i>	210
21	hrachový lusk – <i>mapa s. 85</i>	84	86	mlází – <i>mapa s. 213</i>	212
22	nezralý hrachový lusk – <i>mapa s. 85</i>	84	87	kapradí – <i>mapa s. 215</i>	214
23	rajské jablíčko – <i>mapa s. 87</i>	86	88	jedlá houba – <i>mapa s. 217</i>	218
24	petržel – <i>mapa s. 89</i>	88	89	liška (druh houby) – <i>mapa s. 217</i>	220
25	stroužek česneku – <i>mapa s. 91</i>	90	90	kozák – <i>mapa s. 219</i>	220
26	krtek – <i>mapa s. 93</i>	94	91	křemenáč – <i>mapa s. 221</i>	222
27	krtinec – <i>mapa s. 95</i>	94	92	ryzec pravý – <i>mapa s. 225</i>	224
28	lasička – <i>mapa s. 97</i>	96	93	nejedlá, jedovatá houba – <i>mapa s. 227</i>	226
29	potkan, krysa – <i>mapa s. 99</i>	98	94	šťavel – <i>mapa s. 231</i>	229
30	netopýr – <i>mapa s. 101</i>	100	95	jahoda – <i>mapa s. 231</i>	230
31	zajíc – <i>mapa s. 103</i>	102	96	borůvka – <i>mapa s. 233</i>	232
32	žluva – <i>mapa s. 103</i>	102	97	ostružina – <i>mapa s. 235</i>	234
33	sýček – <i>mapa s. 105</i>	104	98	vřes – <i>mapa s. 237</i>	236
34	kukačka – <i>mapa s. 107</i>	108	99/229.3	květina – <i>mapa s. 477</i>	238
35/229.1	datel – <i>mapa s. 477</i>	108	100	kvítí – <i>mapa s. 239</i>	240
36	střízlík – <i>mapa s. 109</i>	110	101	léčivé byliny – <i>mapa s. 239</i>	240
37	konipas bílý – <i>mapa s. 111</i>	112	102	jitrocel kopinatý – <i>mapa s. 243</i>	241
38	špaččí budka – <i>mapa s. 115</i>	114	103	jitrocel větší – <i>mapa s. 245</i>	244
39	vrabec – <i>mapa s. 117</i>	116	104	pelyněk – <i>mapa s. 247</i>	248
40	kos – <i>mapa s. 119</i>	118	105	mateřídouška – <i>mapa s. 249</i>	250
41	čáp – <i>mapa s. 119</i>	118	106	chrpa modrák – <i>mapa s. 251</i>	252
42	čejka – <i>mapa s. 121</i>	120	107	vlčí mák – <i>mapa s. 253</i>	252
43	brouci – <i>mapa s. 123</i>	122	108	svlačec – <i>mapa s. 255</i>	256
44	chroust – <i>mapa s. 125</i>	124	109	pýr – <i>mapa s. 257</i>	260
45	chrobák – <i>mapa s. 127</i>	128	110	pampeliška (smetanka) – <i>mapa s. 259</i>	260
46	světluška – <i>mapa s. 129</i>	130	111	sedmikráska – <i>mapa s. 261</i>	264
47	slunéčko sedmítečné – <i>mapa s. 133</i>	131	112	kopretina – <i>mapa s. 265</i>	266
48	kobylka – <i>mapa s. 135</i>	136	113	pomněnka – <i>mapa s. 269</i>	268
49	vážka – <i>mapa s. 139</i>	138	114	blatouch – <i>mapa s. 271</i>	270
50	vosa – <i>mapa s. 141</i>	142	115	přeslička – <i>mapa s. 273</i>	275
51	sršeň – <i>mapa s. 143</i>	144	116	prvosenka – <i>mapa s. 273</i>	276
52	čmelák – <i>mapa s. 145</i>	146	117	šťovík – <i>mapa s. 277</i>	278
53	ovád – <i>mapa s. 149</i>	148	118	plody lopuchu – <i>mapa s. 281</i>	282
54	motýl – <i>mapa s. 151</i>	152	119	keř černého bezu – <i>mapa s. 283</i>	285
55	housenka – <i>mapa s. 155</i>	154	120	plody černého bezu – <i>mapa s. 287</i>	288
56	housenka chlupatá (tmavá) – <i>mapa s. 155</i>	154	121	větší plochý kámen – <i>mapa s. 289</i>	290
57	pavouk – <i>mapa s. 157</i>	158	122	břidlice – <i>mapa s. 291</i>	293
58	škvor – <i>mapa s. 159</i>	160	123	kamínek – <i>mapa s. 291</i>	294
59	štěnice – <i>mapa s. 163</i>	162	124	hraniční kámen v polích – <i>mapa s. 295</i>	295
60	klíště – <i>mapa s. 165</i>	164	125	hromada kamení vybraného z pole – <i>mapa s. 297</i>	298
61	slimák – <i>mapa s. 167</i>	166	126	údolí – <i>mapa s. 299</i>	300
62	dešťovka – <i>mapa s. 169</i>	168	127/230.5	žleb – <i>mapa s. 478</i>	303
63	červ (v ovoci) – <i>mapa s. 171</i>	170	128/230.3	grůň – <i>mapa s. 478</i>	303
64	pulec – <i>mapa s. 171</i>	172	129/229.5	ráztoka – <i>mapa s. 477</i>	304
65	ropucha – <i>mapa s. 173</i>	174	130	úvar – <i>mapa s. 301</i>	304
66	ještěrka – <i>mapa s. 175</i>	176	131	grapa – <i>mapa s. 301</i>	306
67	slepýš – <i>mapa s. 177</i>	178	132	pramen – <i>mapa s. 305</i>	306
68	les – <i>mapa s. 179</i>	180	133	járek – <i>mapa s. 307</i>	308
69	smrk – <i>mapa s. 179</i>	182	134	potok – <i>mapa s. 307</i>	310
70	borovice – <i>mapa s. 181</i>	182	135	jez – <i>mapa s. 309</i>	312
			136	močál – <i>mapa s. 311</i>	313

137	tůň – <i>mapa s. 315</i>	314	185	kolovrátek (flašinet) – <i>mapa s. 403</i>	402
138	kaluž (po dešti) – <i>mapa s. 317</i>	316	186	hlavní nedělní mše – <i>mapa s. 405</i>	404
139	obecní pozemek – <i>mapa s. 319</i>	318	187	modlit se – <i>mapa s. 405</i>	404
140	pastvina – <i>mapa s. 323</i>	321	188	kostelní kůr – <i>mapa s. 407</i>	406
141	draha <i>plt.</i> – <i>mapa s. 325</i>	322	189	kněz – <i>mapa s. 409</i>	408
142	pěšina – <i>mapa s. 325</i>	322	190	jeptiška – <i>mapa s. 409</i>	410
143	užší – <i>mapa s. 327</i>	324	191	pohřeb – <i>mapa s. 411</i>	412
144	úvoz – <i>mapa s. 329</i>	326	192	hřbitov – <i>mapa s. 413</i>	412
145	silnice – <i>mapa s. 331</i>	328	193	hrobník – <i>mapa s. 415</i>	414
146	příkop u cesty – <i>mapa s. 333</i>	330	194	jáma – <i>mapa s. 415</i>	414
147	zatačka – <i>mapa s. 335</i>	332	195/230.4	zvyk – <i>mapa s. 478</i>	416
148	horní – <i>mapa s. 337</i>	336	196	chodit na besedu – <i>mapa s. 419</i>	417
149	dolní – <i>mapa s. 339</i>	336	197	kuželka – <i>mapa s. 421</i>	418
150	shora – <i>mapa s. 341</i>	338	198/230.1	váček na tabák – <i>mapa s. 478</i>	420
151	rozednívá se, svítá – <i>mapa s. 343</i>	340	199	dračky – <i>mapa s. 423</i>	422
152	slunce – <i>mapa s. 345</i>	344	200	drát peří – <i>mapa s. 427</i>	425
153	vycházet (o slunci) – <i>mapa s. 345</i>	344	201	doderky – <i>mapa s. 429</i>	426
154	stmívá se – <i>mapa s. 347</i>	346	202	pápěrka – <i>mapa s. 431</i>	430
155	větrný vír – <i>mapa s. 349</i>	348	203	brk – <i>mapa s. 435</i>	433
156	mží – <i>mapa s. 353</i>	351	204	přeslice – <i>mapa s. 435</i>	433
157	(je) ošklivě – <i>mapa s. 355</i>	352	205	poslední dny masopustu – <i>mapa s. 437</i>	434
158	liják – <i>mapa s. 357</i>	354	206	masopustní průvod – <i>mapa s. 439</i>	436
159	hřmí – <i>mapa s. 359</i>	358	207	kobliha – <i>mapa s. 441</i>	438
160	závěje – <i>mapa s. 359</i>	358	208/230.2	sodovka – <i>mapa s. 478</i>	440
161	sněží – <i>mapa s. 361</i>	362	209	doušek – <i>mapa s. 443</i>	442
162	sněhová vánice – <i>mapa s. 365</i>	362	210	pondělí – <i>mapa s. 443</i>	444
163	jinovatka – <i>mapa s. 367</i>	366	211	úterý – <i>mapa s. 447</i>	444
164	náledí – <i>mapa s. 371</i>	368	212	velikonoce – <i>mapa s. 449</i>	446
165	(je) kluzko – <i>mapa s. 373</i>	372	213	velikonoční řehtačka – <i>mapa s. 451</i>	448
166	rampouch – <i>mapa s. 375</i>	374	214	velikonoční klapačka – <i>mapa s. 453</i>	452
167	obleva – <i>mapa s. 377</i>	376	215	pomlázka (svazek prutů) – <i>mapa s. 457</i>	454
168	tepleji – <i>mapa s. 379</i>	380	216	pomlázka (zvyk) – <i>mapa s. 461</i>	456
169	cestář – <i>mapa s. 381</i>	382	217	kulatý – <i>mapa s. 461</i>	458
170	polní hlídač – <i>mapa s. 383</i>	382	218	velikonoční bochníček – <i>mapa s. 463</i>	459
171	pohodný – <i>mapa s. 385</i>	384	219	kočičky – <i>mapa s. 463</i>	459
172	kovárna – <i>mapa s. 387</i>	386	220	letnice – <i>mapa s. 465</i>	460
173	dráteník – <i>mapa s. 387</i>	388	221	pouť – <i>mapa s. 465</i>	462
174	obchod (krám) – <i>mapa s. 389</i>	388	222	pouť (titulární slavnost) – <i>mapa s. 467</i>	462
175	řeznický obchod – <i>mapa s. 391</i>	390	223	posvícení (císařské) – <i>mapa s. 467</i>	464
176	půjčit – <i>mapa s. 391</i>	392	224	Boží hod vánoční – <i>mapa s. 469</i>	466
177	lehčí – <i>mapa s. 393</i>	392	225	svátek sv. Štěpána – <i>mapa s. 471</i>	468
178	lacinější – <i>mapa s. 393</i>	394	226	rozinka – <i>mapa s. 471</i>	470
179	kornout – <i>mapa s. 395</i>	394	227	vánočka – <i>mapa s. 473</i>	472
180	papírový sáček – <i>mapa s. 399</i>	397	228	křížaly – <i>mapa s. 475</i>	474
181/229.4	chudý – <i>mapa s. 477</i>	398			
182	žebrat – <i>mapa s. 401</i>	398		Svodné mapy	477
183	doprošovat se – <i>mapa s. 401</i>	400		229 <i>svodná mapa</i>	477
184	dobré jitro – <i>mapa s. 403</i>	400		230 <i>svodná mapa</i>	478
Zkratky					479
	Značky a symboly				481
	Značky autorů a exploračtorů				482
Literatura (Slovníky – Atlasy)					483
Zusammenfassung					485
Rejstřík					489
	Abecední soupis hesel				489
	Abecední soupis podob				490